Madrid és un paradís fiscal?

—D'alguna manera, sí que ho és. Pot permetre's el luxe de rebaixar els tipus impositius del seu tram autonòmic –tant l'IRPF com, sobretot, els impostos cedits– perquè disposa d'uns ingressos globals suficients. En qualsevol cas, ací hi ha una qüestió prefiscal, com ara l'acumulació de rendes per l'*efecte capitalitat*. Una capitalitat que no és només política, sinó que durant la segona meitat del segle passat i en el que portem del segle XXI, ha multiplicat la lògica de la concentració d'activitats econòmiques, financeres i, fins i tot, de caràcter lúdic i cultural, amb unes infraestructures que l'han convertida en una ciutat molt suggerent per a l'organització de segons quins actes: la xarxa de l'AVE o la T4 de Barajas, que ha fet de Madrid un *hub* aeroportuari intercontinental, en són la demostració més clara. Tot això concentra molta activitat –i recaptació d'impostos– i possibilita que Madrid dispose d'una capacitat financera que la resta no tenim.

—És un fenomen creixent, de fet.

—Sí. Paul Krugman en diria "causació circular acumulativa": hi ha un motiu inicial que genera una activitat econòmica concreta –un riu navegable o una eixida a la mar, per exemple– i que esdevé una bola de neu. En el cas de Madrid, es tracta, exclusivament, d'una decisió política. La bola ja és tan gran que no necessita més ajuda; però, en canvi, els processos recentralitzadors no s'aturen.

—Si Madrid no fóra la capital de l'Estat, no es podria permetre totes aquestes rebaixes impositives?

—En absolut, en absolut.

—Tanmateix, els experts diuen que l'efecte capitalitat és difícilment quantificable.

—És cert. Costa de saber què implica exactament, però el benefici, hi és, això resulta indubtable.

—En una Espanya federal, Madrid hauria de ser un districte federal?

—Efectivament, i aleshores sí que podríem mantenir-hi un diàleg normal.

VICENT SOLER

«Considerar Madrid una autonomia més és fer trampa»

Vicent Soler, conseller d'Hisenda i Administració Pública de la Generalitat Valenciana, opina que el debat sobre la fiscalitat autonòmica ha de transitar en paral·lel al del nou sistema de finançament. Avisa que hi ha un "procés de recentralització silenciós però efectiu" i es mostra partidari de l'harmonització.

*Entrevista de **Víctor Maceda***
*Fotografia de **Miguel Lorenzo***

Considerar Madrid una comunitat autònoma més, com passa ara, és fer trampa.

—Quin dels avantatges fiscals de Madrid li sembla més injust?

—Tots i cadascun, perquè retroalimenten aquest procés. Així que hi ha més facilitats fiscals, la concentració de domicilis fiscals i personals és més elevada. No podem acceptar-ho, perquè tots paguem els nostres impostos i tenim necessitats com a ciutadans. A més, com que aquests segments de renda més alta fan servir menys els serveis públics, es desvirtua la comparació amb unes altres comunitats. És com comparar peres i pomes.

—Que un Govern federalitzant com el valencià critique l'autonomia fiscal de Madrid no sembla un contrasentit?

—No. Cal analitzar separadament la capacitat fiscal i l'esforç fiscal, que és allò que pagues en funció de la renda per càpita. El País Valencià fa un esforç fiscal per damunt de la mitjana. Caldria veure si unes altres comunitats, amb una renda per càpita superior a la mitjana, fan un esforç tan gran com el nostre. El sistema que es plantege no ha de dissuadir l'activitat econòmica i l'emprenedoria, però alhora ha de garantir les necessitats de les persones: sanitat, educació, polítiques socials i la Seguretat Social, que, en aquest cas, depèn de l'Estat. És com allò de qui ha de pagar l'IVA i qui no ha de fer-ho; finalment sempre el paguem les comunitats, encara que és una decisió de la direcció general de Tributs, adscrita al Ministeri d'Hisenda. Tot plegat s'insereix en un procés de recentralització silenciós però efectiu, que ens fa perdre la capacitat de gestionar l'autonomia política, tot i ser un mandat constitucional.

—L'Estat hauria de fixar uns límits a partir dels quals no es pogueren rebaixar més els impostos?

—Sóc partidari de l'harmonització fiscal, i no sols ací, sinó a tota la unió monetària. Mentre no n'hi haja, la unitat de mercat estarà en qüestió.

—I els desequilibris fiscals continuaran en vigor.

—És que la situació de Madrid no té res a veure amb la de Catalunya i Balears, que tenen una renda per càpita semblant amb una activitat econòmica producte del seu propi esforç. A Madrid hi ha molta activitat econòmica, però amb recursos de tots els espanyols. No juguem amb les mateixes armes.

—El nou sistema de finançament pot servir per calmar els ànims de les comunitats més crítiques amb la política fiscal de Madrid?

—Són dos debats paral·lels, i prèviament, encara hauríem de tenir-ne d'altres. És lògic, per exemple, que a Espanya sempre hi haja quatre punts de diferència entre els ingressos públics i la despesa? Del 38% al 42% del PIB, un problema crònic que, amb la crisi, ha fet multiplicar per dos el deute estructural. Després caldria determinar quants diners necessita una persona en termes de sanitat, en educació, en polítiques socials, en Seguretat Social... Caldria especificar-ho! Un cop es plantege tot això, caldria garantir a cada administració la prestació d'aquests serveis. Si aconseguim això, seguint un criteri horitzontal, evitarem la asimetria vertical dels recursos i segons quins discursos dogmàtics. En el cas autonòmic i en dels municipis, tot està molt taxat, però en el de l'Estat, no sabem quants diners necessita ni per a què.

Un cop resolt això, que no s'ha fet mai i que desdramatitzaria molt les coses, tocaria parlar de la cistella d'impostos: decidir qui recapta què. Caldria tenir en compte els conceptes d'equitat, suficiència, solidaritat, i no perjudicar l'incentiu econòmic. Quanta corresponsabilitat fiscal i per a què. Encetem el meló i reflexionem conjuntament. Ara que la conjuntura política és propícia, hem d'evitar debats parcials com els que va haver-hi els anys 2002 i el 2009. •